

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMĂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

EVANGHELIA

Luca 5, 1—11.

Crucea suferințelor mântuitoare își aruncă umbra grea și asupra atmosferei duhovnicești din Dumineca a 18-a. Drumul lui Hristos duce pe Golgota; acelaș drum îi așteaptă și pe cei ce vor să meargă pe urmele Lui. Creștinii sunt datori să privească senini perspectiva martiriului. Nimic nu poate egala în importanță jertfa de răscumpărare a lui Hristos; dar fiecare jertfă adusă de suflete cinstite în slujba lui Dumnezeu e o răscumpărare a păcatelor omenești. Drumul progresului e presărat de morminte ale martirilor, ale eroilor în stare să înfrunte ori ce suferință pentru biruința idealului.

Sunt vremuri, cari pretind jertfe. Astfel de vremuri sunt acelea, când se micșorează avântul oamenilor spre cer, când idolatria plăcerilor și a bunurilor pământești are prea mulți închinători; când ura și răzburarea pune stăpânire pe sufletele oamenilor.

Suferințe grele amenință viața noastră. Dar suntem datori să privim în fața lor cu seninătate. Căci suferințele sunt inevitabile. Provocate de răutatea noastră ori de răutatea altora, ele se revarsă asupra celor răi și asupra celor buni deopotrivă. E o iluzie nădejdea, că am putea fugi de ele. Până când se va găsi răutate în suflete, soarta omului e suferința și martiriul. Un martiriu al lui Hristos: al cîșvingerilor ne-strămutate, al eroismului în propovăduire, al luptei pentru realizarea idealului. Ori un martiriu al osândei: acela al dezertorilor dela îndeplinirea datoriei, al lașilor, al trădătorilor. Să fie atât de greu de ales între ele?

Apostolii au lăsat totul ce însemna pentru ei o viață pământească obișnuită și au mers după Hristos. Această hotărâre eroică le-a fost provocată de acel pescuit bogat, pe care l-au făcut ascultând de porunca Lui. Acelaș lucru — pescuitul bogat — trebuie să constituie și pentru noi îndemnul de a merge pe urmele lui Hristos, până la martiriu, dacă e trebuință. Prezența duhului lui Hristos în lume e un permanent pescuit bogat. Progresul realizat de popoarele creștine e dovada categorică.

În numele acestui progres suntem datori să mergem pe urmele lui Hristos. Răsplata noastră va fi o înviere împreună cu El în recunoștința generațiilor viitoare și în împărăția cea vecinică a lui Dumnezeu.

I. G.

ÎNARMAREA SUFLETEASCĂ

Din toate părțile lumii se aude zăngănit de arme. În orice clipă putem fi obligați să ne apărăm cu arma în mână hotarele realizate cu potop de lacrimi și cu nenumărate jertfe de vieți omenești.

Problema înarmării sufletești a devenit deci de cea mai mare actualitate. Nimeni nu mai are dreptul să se legene în iluzia vecinicii păcii; spiritul distrugător nu se lasă alungat din lume și acestui spirit trebuie să-i opunem armele noastre.

Ci nu putem nădăjdui decât în eficacitatea acelor arme, cari sunt mănuite de brațele unor oameni cu suflet eroic. Iată motivul pentru care problema înarmării sufletești primează chiar și problema înarmării tehnice.

Conducătorii destinelor unui stat ori ai unui neam îi acordă o deosebită atențiune.

Din cuvintele și din faptele M. Sale Regelui nostru străbate mereu grija de a avea sufletul neamului înarmat cu eroismul necesar pentru zile de grea încercare și cu jertfelnicia necesară în opera de consolidare a Statului. Acest gând al înarmării sufletești stă și înapoia acelei hotărâri a M. Sale, ca să se întocmească lucrurile astfel, încât — în măsura în care e cu putință — sărbătorile naționale, comemorarea evenimentelor mai însemnate din trecutul istoric și din prezentul frământat de avânt creator, să se țină în zile de sărbătoare religioasă. În această întocmire a lucrurilor nu trebuie să vedem numai dorința de a economisi timpul destinat muncii, atât de scump unui popor în epoca dezvoltării lui. Înapoia acestei dispozițiuni se găsește un sens sufletesc adânc și de o covârșitoare importanță; se găsește gândul de a împleți viața politică și națională a poporului român cu viața lui religioasă, de a face deapururi nedespărțite cele două dări, la prestarea cărora ne-a îndemnat cu atâta căldură Mântuitorul lumii: cele ce sunt ale lui Dum-

nezeu, lui Dumnezeu; și cele ce sunt ale Cesarului, Cesarului.

Viață obștească organizată nu se poate altfel. Nici progres. Nici biruință. Tot ce s'a realizat în lume s'a realizat din gândul de a-L preamări pe Dumnezeu și la jertfa creatoare oamenilor au consimțit în nădejdea vieții vecinice. Cele dintâiu cetăți, cele dintâiu așezări statornice omenești s'au format în jurul mormintelor strămoșești, tot atâtea altare de închinare. Astronomia și știința au luat ființă din necesitatea de a fixa data sărbătorilor religioase și de a satisface necesitățile cultului. Medicina s'a dezvoltat din regulile de curățenie, dreptul din prescripțiile canonice. Cea dintâiu autoritate constituită a fost aceea a preotului. Tot ce are omenirea ca valori sociale și culturale: națiune, stat, organizație ierarhică, știință, artă, civilizație, sunt fiicele bune ale credinței religioase. Trăinicia și vigoarea lor e în funcțiune de măsura în care sunt străbătute de duhul religios, de conștiința, că sunt menite să-l preamărească pe Dumnezeu. Nu-și pot îndeplini menirea lor firească, decât fixându-și drept program de muncă cuvintele sfintei Fecioare Maria: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău.“ Cuvântul lui Dumnezeu e călăuză oamenilor pe pământ.

Și iarăși, Dumnezeu nu poate fi preamărit, decât respectând vecinicile tipare ale vieții și vecinicile ținte, spre cari am fost îndrumați. Familia, națiunea, patria, biserica sunt tot atâtea cetăți ale împărăției lui Dumnezeu, tot atâtea adăposturi ale valorilor morale și culturale, ale sufletelor și trupurilor noastre. Viața pusă în slujba desăvârșirii lor e cea mai frumoasă și mai bineprimită rugăciune.

Spre a ne învăța să-I cinstim pe Dumnezeu prin jertfa ce o depunem pe altarul Patriei și al Națiunii, — și spre a ne învăța să ne servim Patria și Națiunea prin forțele ce le îm-

„Căci cei ce sunt după trup gândesc cele ale trupului, iar cei ce sunt după duh, cele ale duhului:

Pentru că gândul trupului este moarte, iar gândul duhului viață și pace.“

Rom. 8, 5—6.

prumută sufletului credința religioasă — iată tâlcul și rostul combinării sărbătorilor naționale cu cele religioase.

Desigur, Regele, Națiunea și Țara au trebuință de contribuția noastră bănească. Au trebuință, în vreme de supremă încercare, chiar și de viața noastră. Dar cea mai importantă contribuție, pe care suntem datori să o facem vieții obștești, e sufletul nostru cinstit, entusiast, străbătut de virtuțile creștine.

Eroismul, de care are trebuință lumea, e eroismul creștin. Eroismul clasic, eroismul păgân, disprețul morții în fața dușmanului înarmat poate făuri țări și le poate salva în caz de primejdie din afară. Dar din primejdiile lăuntrice, din primejdiile indolenței, egoismului, ale râvnii după bogății și după măriri deșarte, ale răutății și ale fariseismului, o societate omenească nu poate fi mântuită decât prin eroismul creștin, care acceptă bucuros moartea pentru biruința dreptății divine și — ceace poate e mai important — preface profesiunea în apostolat, munca în entuziasm, jertfirea de sine în crez, iubirea de aproapele în poruncă.

Nu știm ce primejdii ascunde ziua de mâine. Dar de va fi să purtăm războiu, trebuie să-l purtăm așa cum l-a întrezărit inspirația poetului: preoții cu crucea în frunte. E adevărat, că și păgânitatea clasică ne îmbie nenumărate pilde de eroism. Dar epocile eroice ale popoarelor păgâne sunt epoci de adâncă religiositate. Toate aceste popoare au dispărut deodată cu destrămarea vieții lor religioase.

Numai credința religioasă poate asigura unitatea de gândire a unui popor; numai credința religioasă îi poate învăța pe oameni legea datoriei.

Până când nu vor amuți rugăciunile pe buzele noastre, — vom fi biruitori.

CUVÂNTAREA M. S. REGELUI rostită la pioasa solemnitate dela Mărășești.

„Cu adâncă evlavie ne-am adunat astăzi aci, pe această glorioasă câmpie, spre a prăznuți încă odată amintirea acelor cari, prin credința și prin jertfa lor, au făurit întrunirea pe veci în acelaș mănunchiu a Românilor de pretutindeni.

Nu venim, ca la morții obișnuți, cu sufletele îndurerate, ci venim cu sufletele înălțate și pline de seninătate, gândindu-ne la acei cari, prin jertfa lor, trebuie să fie pildă vie și vecinică tuturor locuitorilor acestei țări. Venim cu puternică emoție, — emoție care, în aceste zile de adâncă îngrijorare a lumii, este și mai sporită și trebuie să ne facă să ne reculegem mai adânc și să ne gândim cu mai multă seriozitate și râvnă la ziua de mâine.

Știu că poporul Meu este pregătit pentru orișice, dar Eu mai știu un lucru: că în zilele grele, nu numai armele sunt acelea care hotărăsc lupta, dar și îmbărbătarea și întărirea sufletească. De aceea, acum, când se aude zăngănit de arme, o prăznuire a acelor, cari prin jertfa lor supremă și mai ales prin sufletul lor au câștigat bătălia, este binevenită și pilduitoare.

S'au auzit astăzi cuvinte înălțătoare, acelea rostite de I. P. S. S. Mitropolitul Ardealului, care cu bisericeasca lui autoritate, a făcut un apel tuturor mărturisind marele adevăr, că în aceste zile nu trebuie să mai fie credințe deosebite pe acest pământ, ci una singură: binele, înălțarea, întărirea sufletească a acestei țări.

Osemintele din această criptă să fie ele, — dacă altceva nu se poate, — îndemnul ca această chemare să se realizeze cu o clipă mai de vreme.

În vremuri grele trebuiesc credințe mai întărite, trebuiesc jertfe sufletești mai înălțătoare. Acelea, poporul Meu să le găsească în acest monument.

Mulțumesc acelor, prin râvna căroră s'a putut înfăptui acest far al credinței românești

Sufletul care s'a ridicat din osemintele celor căzuți pe această câmpie, să fie straje și indemn sufletească celor astăzi în viață, căci prin credință, prin dragoste de neam, prin jertfa solidară a celor mici și mari, se întărește și se desăvârșește gloria și vecinicia României de mâine.“

păce au eșit din Academie au continuat să clădească mai departe, ocupându-se cu cititul și au ținut sau mărit legăturile cu lumea bună. Da, însă din aceștia sunt foarte puțini. Necazul este că aproape toți preoții trăim în mizerie și sărăcie pe care chiar dacă am căuta să o ascundem, nu o putem. Traiul nostru, mai puțin decât modest, îmbrăcămintea noastră sdrențuită și petecită criticată de lume, mersul pe jos de acasă și până la oraș distanță de 20—30 km. neavând cu ce plăti o căruță etc., toate acestea ne trădează întreaga noastră viață plină de lipsuri.

Da, sunt de părerea păr. V. Șeuleanu, care spune că preoțimea dela sate este rustificată. Foarte adevărat și de ce nu am recunoaște-o? Nimic mai rău decât să ascunzi o rană care te chinuște în loc de a căuta vindecarea ei.

Și acest leac se poate găsi căutând mai întâi cauzele și apoi mijloacele de îndreptare a acestui rău.

Cauzele: 1. Descurajarea multor frați preoți în fața greutăților de tot felul din parohie. Ori, descurajarea nu clădește, ci dărimă.

2. Starea materială umiltoare a preoțimei. Un preot plătit cu un salariu ca și un acar dela CFR. sau un sergent instructor dela armată? Pe sesiunea parohială nu se poate conta decât în locurile unde pământul este bun și roditor. Pe stolă nici așa.

3. Lipsa de legături cu lumea cultă. Dacă nu avem cu ce ne face o haină cum să cade cu care să putem eși de acasă la oraș, să ne cercetăm vr'un fost coleg, ori prieten sau să avem curajul de a face cunoștință și lega prietenie cu oameni mari, cari ne pot fi de mare folos. Apoi nu avem un ban pentru un teatru, pentru un cinematograf, pentru abonarea unui ziar și a unei reviste, pentruca să cumpărăm din când în când câte o carte de citit sau chiar un radio. Astfel a trebuit să ajungem în aceasta situație.

4. Când s'au întregit sesiunile parohiale prin R. A. s'a crezut că problema existenței preotului este de-

plin asigurată. Nu. Și iată de ce. Brațele de lucru în agricultură lipsesc, lumea satelor caută ceva mai bun și tinde spre orașe, așa că adeseori preotul nu are cu cine își lucra pământul și este nevoit ca el să pună mâna pe coasă, furcă și plug neglijându-și parohia. Ar face-o asta preotul dacă n'ar fi avizat? Nu.

Mijloace de îndreptare.

a) Să se stimuleze și încurajeze munca preoțimei.

b) Fie în „Renașterea“ fie în „Viața Ilustrată“ să se publice conferințele și predicile mai bune ținute de preoți cu ocazia Cercurilor și conferințelor preoțești. Acestea, în special predicile să apară astfel încât să ajungă în mâna preotului cel puțin cu o săptămână mai înainte de a fi la rând.

c) Să fie obligate toate parohiile ca să aboneze „Revista Teologică“ dela Sibiu, care tratează cu foarte multă pricepere toate problemele ce ne interesează.

d) Să se trimită dela Centru cărți bune pentru biblioteca parohială, așa după cum ni s'au trimis și în anul trecut.

e) Asociațiile noastre preoțești să lucreze din răspuțeri pentru străngerea rândurilor preoțimei spre a eși din izolare și a ținea și noi pas cu ritmul vremii și de a stărui ca să se transforme în faptă armonizarea salarelor funcționarilor publici, unde vom fi încadrați și noi, dar să ajungem la un salariu mai omenesc, care să ne admită să aruncăm biciul depe umăr și de a putea face apostolat.

Ne trebuie carte și cartea costă bani. Ne trebuie timp să ne cultivăm mintea și sufletul. Ne trebuie să ne ridicăm la locul ce ni-se cuvine, la amvon, dar pregătiți, la catedră de asemenea, precum și la toate ocaziile. Și atunci v'om deveni cu adevărat „părinți“ buni sfătuitori, buni îndrumători și folositori credincioșilor și sfintei noastre Biserici.

Pr. IOAN VELȚAN

Rustificarea preoților dela sate

Cartea, cultura și civilizația nu s'a putut obține niciodată fără contribuția banului. Unde nu sunt bani, nu este nici carte și unde nu este carte, acolo nu este lumină ci întunericul și neștiința stăpânește individul sau colectivitatea. Dar nu numai atât, sunt și din acei oameni sau slujbași cari au citit mult și au dobândit lumina cărții și s'au împărtășit de bunătățile ei, însă datorită împrejurărilor de viață au căzut dela lumină rustificându-se. Așa suntem noi preoții dela sate. Timp de 16 ani am făcut carte în școală și afară de școală, punându-ne în mișcare

toată puterea noastră de muncă și energie tinerească, pentruca la terminarea studiilor să putem dispune nu numai de o cultură generală dar și de toate armele de luptă și apărare a unui adevărat misionar și vrednic păstor sufletesc.

Să punem dar în cumpănă, deoparte întreg bagajul nostru de cunoștințe cu întreg elanul și idealismul cu care am început apostolatul, iar de ală parte să punem talerul cu cunoștințele ce ne-au mai rămas azi și vom observa, că am coborât pe scara culturii destul de jos.

Vor fi dintre frații preoți cari du-

sibilități nu le-a putut satisface. Că urmând indemnului lui, omul își mulțumește încă aci pe Pământ dorul adânc după ceva superior, netrecător, se poate verifica, în viața sfinților. Fericirea creștină, nu este numai ceva viitor în raport cu omul, ci și ceva prezent. Incepe aci pe Pământ, pentru a se continua și desăvârși în viața cerească.

Pe Pământ se gustă pârga, în ceruri fructul întreg în deplinătatea bunătății lui. N'avem nici un motiv a ne îndoi în promisiunile Domnului. Nici un cuvânt al lui nu s'a desmintit până acum. Părinte al minciunei înșelătoare este diavolul. Dumnezeu este adevărul și viața.

Viața pământească a sfinților nu este atât de amară precum vor să ne-o prezinte dușmanii creștinismului. Gura mincinosului nu mai poate spune că împărăția lui Dumnezeu își omoară pe proprii ei fii. Dimpotrivă este o țară în care curge lapte și miere. E clădită pe principiile paradisiace.

Desigur drumul până la ea duce prin pustie. Care muritor nu se bucură de rodul ostenețelor sale? Au doară singurul muncitor în grădina lui Dumnezeu, în ogorul sufletului, să fie lipsit de această modestă răsplată? Nu. Sfântul se bucură

neasemănat mai mult pe urma strădaniilor sale. Trăește zile de negrăită fericire. Sufletul lui curățit de întinărirea răului, lăcaș bineplăcut lui Dumnezeu, jubilează într'o permanentă sărbătoare. Ce sunt pentru el micile mizerii externe, trecătoare? Nimic. Ele nu-l pot atinge, nu-l pot face să sufere. Se retrage în sine, în intimitatea fericirii sale lăuntrice, disprețuind zvârcolirile unei lumi, care nu-i aparține, dar care formal îl îngrădește, căutând să-l atragă în angrenajul vieții ei. Viața lui lăuntrică închisă hermetic față de tot ce nu-i aparține, se scurge într'o liniște, într'o pace inepertabilă. Nici una din acele ciocniri zdrobitoare, între conștiința binelui și voința stricată și păcătoasă înclinată spre rău, între logica minții sănătoasă și gândurile rele inspirate din mândrie. O disciplină severă, fără a fi în povăraștoare, o subordonare plăcută, o conducere demnă, autoritară și fericitoare.

Această viață nu cunoaște oscilațiuni, nici prăbușiri și reveniri. În ea nu incupe nici nădejdea nebunească, dar nici disperarea. Evoluează ascendent, neîntrerupt și sigur spre ținta finală. Un moment important, moartea trupească.

FOILETON

Răsplata Sfințeniei.

Răsplata sfinților este fericirea. Ce valoare are acest bun pentru om, rezultă din toate pildele și cuvintele Mântuitorului. Ea este mai de preț decât toate bogățiile, plăcerile și onorurile din lume. Este de-o esență spirituală, vecinică. Comoara din suflet, comoara din ceruri, pe care moliile și rugina n'o strică, furii nu o pot răpi, tot atât de neprețuită azi, ca și în totdeauna.

Pentru dobândirea ei merită ca omul să se lapede de lumea în care trăește, de toate legăturile cu care-l îngrădește, de sine chiar, urmându-i lui Hristos. Substanța ei o trăire intimă cu Dumnezeu, și prin Dumnezeu. O revenire la situația paradisiacă.

Nu este o simplă promisiune. Nici o realitate numai dintr'o viață care nu poate fi supusă controlului nostru. Mântuitorul nu ademenește lumea cu iluzii deșarte. Se face exponentul năzuințelor intime omenești, pe cari lumea cu ale ei po-

CONFERINȚE PASTORALE

Cercul religios din protopopiatul Ungurașului.

— Sfințirea pietrei fundamentale a noii biserici din Sâmpetru-Almașului. —

În ziua de 8 Septembrie a. c., sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului, într-o frumoasă zi de sfârșit de vară, s'au desfășurat în Sâmpetru-Almașului înălțătoare festivități religioase, prilejuite de sfințirea pietrei fundamentale a noului lăcaș de închinare, ce se înalță falnic în mijlocul acestei comune curat românești.

În dosul porții, împodobită cu crengi de stejar și cu frumoase ghirlande de flori, culese din grădinițele țărănești, ridicată pentru bineventurarea numeroasei asistențe ce avea să ia parte la solemnitatea de bucurie a harnicilor, credincioșilor și jertfelnicilor sâmpetreni, se vede în întirimitul împrejmuț de un masiv zid de piatră, modesta bisericuță de lemn — un rar monument de veche artă bisericască ardeleană — mutată în toamna anului trecut spre o margine a țintirimului spațios, spre a fi ridicată în locul ei biserica cea nouă.

Așezate alături cele două biserici, cari marchează puncte culminante în cursul celor peste 400 de ani, cari s'au strecurat dela unul până la altul — lungi secole de crude a-supriri și grele încercări ce au precedat zilele senine de libertate ce le trăim, constituie dovezi grăitoare a trecutului și năzuințelor noastre. Prin o intuiție imediată și se desvăluie tainele rezistenței și biruinței unui neam care a trecut dealungul atâtor veacuri de chin și întuneric, neavând alt o-crotitor decât pe bunul Dumnezeu în care prin credință și-a ancorat ne-strămutat nădejdea de mai bine, și n'a cunoscut altă lumină și mângâiere, decât aceea pe care o împărțeau modeștii slujitori ai sfântului altar, cufundați și ei în tainicul anonim al poporului credincios, cu care s'au simțit una și nedespărțiți.

Figuri proeminente în șirul acestor slujitori ai altarului sunt proto-

popii Petru Roșca și Pavel Roșca, cari în timpul dela 1848 și până la 1919 au fost nu numai povățuitorii acestei parohii, ci în același timp animatorii și organizatorii vieții religioase și naționale a unei întinse regiuni, cuprinzând părți din județele Cluj, Sălaj și Someș.

Vechea bisericuță, ai cărei grinzii de stejar sunt îmbibate de mirosul de tămâie a atâtor sute de ani, este învăluită în atmosfera de evlavie curată ce a trăit și trăiește într'ansa, și care te cucerește cu putere irezistibilă.

Fie ca noul lăcaș ce se înalță alături să poarte în sine, cu mai multă podoabă și strălucire, aceleași comori de temelie a vieții noastre naționale, ca să străbatem, biruitori prin credință și cultură, veacurile ce ne stau înainte.

Actul sfințirii temeliei noului lăcaș de închinare simbolizează această transplantare a virtuților creștine, prin care se adaugă harul lui Dumnezeu la tăria cimentului din piatră de unghiu.

Actul sfințirii a fost precedat de programul cercului religios. Sub conducerea părintelui Ioil Ghiurișan, protopopul tractului Unguraș, s'a oficiat Liturghia de către preoții: Ioan Pop (Bălan), Emil Miclea (Baica), Andrei Măgureanu (Tămașa), Simion Curea (Zimbor), Valentin Pop (Racăș), Traian Bompă (Miluan), Ioan Clonța (Hida) și parohul local Petru Nicola.

Predica a fost rostită de către venerabilul preot Ioan Pop, care prin cuvinte și exemplificări convingătoare a vorbit despre principalele virtuți ale Maicii Domnului: umilința, îndelung răbdarea și curățenia, reușind a sădi în sufletele unei mulțimi neobișnuit de mare de credincioși, frumoase îndemnuri de desăvârșire creștinească.

După Liturghie a urmat sfințirea apei și târnosirea pietrei fundamentale, la care solemnitate a rostit o pilduitoare cuvântare părintele protopop Ioil Ghiurișan, relevând cre-

dința vie și vrednicia enoriașilor acestei fruntașe parohii și exprimând recunoștință pentru munca neobosită de două decenii depusă de părintele Petru Nicola întru realizarea în chip așa de strălucit a unui vechiu ideal al credincioșilor săi. Drept mărturie a acestor silințe comune părintele protopop a dat citire hrisovului de ctitorie, figurând ca ctitor principal I. P. C. S. Dr. Eusebiu Roșca, fost Rector al Academiei Teologice „Andreiane” din Sibiu. S'a zidit apoi acest hrisov într-o parte a altarului, drept mărturie pentru urmași a preocupărilor oamenilor de azi, cari și-au obiectivat credința în monumentul noii biserici.

A urmat apoi înimoasa cuvântare a dlui Manole Enescu prefectul județului Cluj, nelipsit dela nici un act de progres și consolidare în județ, exprimându-și bucuria pentru așezarea unei noi temelii de lăcaș de închinare către Dumnezeu, și îndemnând cu însuflețite cuvinte la terminarea monumentului început, făgăduind tot interesul și sprijinul Domniei-Sale ca reprezentant al Statului.

Au fost prezenți la ceremonia sfințirii aproape 5.000 de țărani din 13 comune din apropiere, fără deosebire de confesiune, dând prin aceasta un elocvent exemplu de solidaritate și de nesocotire a unor bariere în-

treținute meșteșugit pentru divizarea unui neam, care instinctiv își manifestează unitatea sa de limbă și de lege românească.

Între numeroșii intelectuali veniți din depărtări mai mici sau mai mari am remarcat pe: dl protopop onorific Vicențiu Orășanu din Vișoara, dl Dr. Pavel Roșca, profesor la Academia de Comerț din Cluj, familia dlui avocat Dr. Nicodim Cristea din Cluj, dl Romul Rusu, primpretorul din Hida, dl Mihail Pop, inginerul silvic din Hida, dl Emil Baldi notarul din Hida, dl Dr. Duca, medicul circumscripției Hida, dna văd. protopopeasă Rozalia Roșca etc.

După sfințirea pietrei fundamentale preoții au săvârșit taina sf. maslu pentru 167 credincioși, iar apoi a urmat masa în casa ospitalieră a părintelui Petre Nicola.

S'au rostit toaste din partea dlui prefect Manole Enescu, a dlui protopop Ioil Ghiurișan, a dlui părinte Simion Curea, dlui prof. Pavel Roșca și a dlui păr. Petru Nicola.

Întreg publicul care a asistat a rămas viu impresionat de înălțătoarele solemnități, iar credincioșilor din Sâmpetru le va rămâne amintirea acestei zile ca un moment rar de mulțumire sufletească și va servi de îndemn către grabnica desăvârșire a operei ce au început. **Cronicarul.**

INFORMAȚIUNI

Știre personală. P. S. Sa episcopul nostru Nicolae Colan, ministrul cultelor și artelor, a sosit la Cluj Luni 19 Sept. c. pentru rezolvarea unor chestiuni curente ale Eparhiei. S'a reînapoiat la București Marți în 20 Septembrie c.

Sfințirea Bisericii Neamului la Mărășești, s'a făcut în ziua de 18 Septembrie c. în prezența M. S. Regele Carol II și a membrilor guvernului. Slujba târnosirii a oficiat-o I. P. S. Mitropolit Nicolae Bălan, împreună cu P. S. Episcopi Ciopron al armatei, Lucian Triteanu al Romanului, Grigorie al Argeșului și

Nifon al Hușilor, înconjurați de un sobor de preoți. M. S. Regele s'a îmbrăcat în cămașa de ctitor, ungând cu sf. mir, potrivit ritului, masa de pe sf. altar. După aceea s'a oficiat sf. liturghie. După sfințirea mausoleului, s'a săvârșit slujba parastasului pentru pomenirea sufletelor marilor eroi ai războiului unității noastre naționale. Au urmat apoi cuvântările: P. S. S. Episcopului Nicolae Colan, ministrul Cultelor și Artelor; dnei Alexandrina Gr. Cantacuzino; I. P. S. S. Mitropolitului Nicolae Bălan; dlui colonel Mihail Gheorghiu; dlui general C. Argeșeanu, ministrul Apă-

Nu poate să nu impresioneze pe toți câți trăesc în jurul unui sfânt. Și pentru cel mai necredincios trebuie să fie adânc grăitor. El scoate mai mult în evidență, exteriorizează răsplata de care se bucură sfinții încă aci pe Pământ. Văzând numai pe un sfânt murind, fie că se desparte de lume, încununându-se cu coroana martiriului, fie că nu-i este dată această distincție, ne dăm seama de seninătatea care-i inundă sufletul, de fericirea care a știut s'o ascundă ca un sgârcit până atunci, de văzul celor orbiți de strălucirea aparentă a vieții comune, trupești. Tot conținutul vieții lui se întipărește într'un ultim zâmbet de mulțumire pe chipul pământesc, dat morții și stricăciunii. Acest zâmbet, par'că ne spune: luptă bună am luptat în viață, de roadele ei m'am bucurat, iar acum mă duc la Tatăl meu din ceriuri. Nici o fresărire, nici un vaet, nici o părere de rău, ci numai zâmbet și seninătate. Câtă deosebire față de moartea unui păcătos. El nu cunoaște spaima sfârșitului neașteptat, durerea despărțirii de tot cecece s'a legat până în adâncul sufletului, conștiința prăbușirii, teama în fața necunoscutului, tot atâtea motive cari imprimă morții un caracter tragic. El are conștiința

unui popas natural în viață, conștiința trăirii lui viitoare în același cadru de familiaritate cu Hristos, conștiința că de acum va putea gusta fericirea în toată plinătatea ei.

Singură această vădită deosebire în fața morții, este un îndemn hotărâtor pentru viața de sfințenie. Ea ne spune mai mult decât toate cuvintele limbilor omenești. Căci nimic nu este atât de sigur, că noi toți oameni fiind prin moarte vom trece, fie ca să ajungem la viață, sau la vecinică condamnare, cecece echivalează cu moartea. Această siguranță nu-i permis să ne părăsească nici când. Are marele merit de a ne ajuta în lupta pentru bine. Eroismul nu-i înăscut în om. Frica în multe împrejurări este un sentiment al eroismului. Frica de moartea trupească, este un stimulent la luptă împotriva morții vecinice.

Nu mai puțin reală, deși mai puțin accesibilă nouă, este fericirea viitoare. Despre această fericire spune Mântuitorul că va fi dată sfinților. Este o trăire vecinică în lăcașurile Tatălui, gătită pentru cei bine plăcuți lui. De nimic nu va fi umbrată. Sfinții neîntrerupt bucurându-se de a vedea fața lui Dumnezeu, și umplându-se de mări-

rea lui. Este de nepătruns pentru mintea noastră trupească, adâncul acestei distincții rezervate dreptilor. Sufletul însă o presimte. În el se mai păstrează ceva din gustarea fericirii primordiale, o doarește, o nădăjduiește.

Din muritorii cari au trăit-o, o trăesc și o cunosc, nici unul la noi n'a venit să ne-o descrie. Venirea lor însă ar fi de prisos, căci spune Mântuitorul în pilda bogatului, care se chinue în focul pedepsei vecinice: nu trebuie să meargă nimeni la frații tăi să le vestească chinurile tale, căci au pe profeți, și dacă s'ar duce cineva, la fel de necredincioși ar rămânea.

Puse alături, răsplata din viața viitoare cu răsplata pământească dată sfinților, prima este mult superioară, este totul față de parte.

Ca concluzie: din icoana ori cât de întunecată a vieții fericite destinate sfinților, alături de greutățile pe cari le întâmpină în lume sfințenia, se poate desprinde o singură poruncă: cuceriți sfințenia.

Prof. L. G. MUNTEANU

Cetiți și răspândiți „Viața Ilustrată”

rării Naționale și a M. Sale Regelui Carol II. După cuvântări a urmat o impunătoare defilare a trupelor.

† **Episcopul rom. cat. Adolf Vorbuchner**, cu reședința în Alba-Iulia, a trecut la cele vecinice în ziua de Sâmbătă 10 Sept. c. într'un spital din Viena. Harnicul episcop, care era și un scriitor și cuvântător de seamă, moare la o vârstă relativ tină, la 47 ani, după o foarte scurtă păstorie: A fost numit episcop-vicear cu drept de succesiune în 22 Aprilie 1936, iar titular în scaun, abia din vara aceasta. — Dumnezeu să-l odihnească.

Femeile în armata Țării. M. S. Regele Carol II. a sancționat Sâmbătă 17 Sept. c. un decret-lege care prevede că în timp de războiu femeile sunt datoare să presteze serviciul militar. Ele pot fi mobilizate prin chemare individuală sau pe categorii, la serviciile pentru care sunt apte, în raport cu pregătirea lor.

Intrunirea reprezentanților statelor înțelegerii Balcanice la Geneva, a avut loc în ziua de 15 Septembrie crt. când au procedat la un schimb de vederi asupra situației generale și asupra chestiunilor interesând în mod special țările lor. Ei au putut constata perfectă lor comunitate de concepție și de interese. Sesiunea ordinară a consiliului permanent al înțelegerii Balcanice va avea loc în cursul lunii Ianuarie 1939, la București.

Rugăciuni pentru pace în Anglia. În sute de biserici din Anglia se oficiază, zilnic, slujbe religioase pentru menținerea păcii.

Un gest nobil și istoric pentru pace. În împrejurările politice generale de azi, extrem de grele și de complicate, provocate de Germania pe tema revindcărilor germanilor sudeti, premierul britanic dl *Neville Chamberlain*, a ținut ca să aibă o întâlnire personală cu dl Hitler, cancelarul Reichului. Conversațiile au avut loc la Berchtesgaden în ziua de 15 Septembrie crt. Rezultatul întrevederii dintre cei doi oameni de stat încă nu se cunoaște în chip oficial. Se pare că două sunt condițiile pe care d. Hitler le-a pus dlui Chamberlain în interesul de a se evita o intervenție armată: a) evacuarea teritoriului sudet de către poliția și trupele cehe, și b) aplicarea metodei ce a fost folosită în teritoriul Saar, adică un plebiscit sub control internațional pe teritoriul sudet. După întvedere d. Chamberlain a declarat: „Am avut o întvedere foarte amicală. Mă înapoiez la Londra pentru a prezenta un raport membrilor guvernului asupra celor ce au fost discutate. Am de gând să vin din nou în Germania, pentru a avea o nouă întvedere cu d. Hitler, într'un viitor foarte apropiat, adică peste câteva zile sau cel mult o săptămână.”

Iată cum caracterizează presa („Universul“) demersul acesta epocal al Angliei pentru salvarea păcii: „Hotărârea dlui Neville Chamberlain

de a recurge la încercarea supremă a unei întvederi cu d. Hitler spre a salva pacea, apare ca cel mai nobil dintre gesturi, cea mai eroică dintre străduințe, cea mai mândră dintre umilințele, pe care un ilustru om de Stat și-o poate impune spre a cruța omenirea de ororile măcelului. E un gest unic nu numai în istoria glorioasă a Imperiului Britanic, ci și în istoria pătată de sânge, a lumii. Demersul eroic al dlui Chamberlain va fi făcut dovada deplină a voinței de pace a poporului britanic și va cimentă, în jurul lui, unanimitatea tuturor conștiințelor, dacă va fi nevoie de sacrificiul suprem.

Va înțelege d. Hitler acest lucru și va da dovadă de bunăvoință și de spirit de împăciuire? Atitudinile luate până acum îndeamnă la scepticism. Dar hotărârea finală rămâne secretul dramaticelor zile de mâine.”

DI Heinlein, șeful partidului german-sudet (azi dizolvat) a fost pus sub acuzare ca rebel pe baza art. 1 din legea pentru siguranța republicii cehoslovace.

AVIZ. Aducem la cunoștința cititorilor noștri, că „Librăria Eparhială“ din Cluj, (Piața Cuza Vodă Nr. 6), este asortată cu tot felul de rechizite și cărți școlare.

BIBLIOGRAFIE

I. Constantinescu: „Viața și minunile Sfântului Ioan cel nou dela Suceava“.

Sfințenia e idealul etic suprem. E incontestabil cea mai înaltă concepție umană. Sfințenia în grad absolut e desăvârșirea absolută. Existând tendința de a ajunge la sfințenie, s'a format și metoda și stilul de viață, care depărtează de grija cea lumească și orientează spre frumusețea duhovnicească. Bulgacoff spune că — „Pentru a vedea frumusețea spirituală, trebuie să devii orb față de lume, ceea ce constituie metoda acțiunii ascetice. Iată care va fi răspunsul metafizic-dogmatic în această chestiune: frumusețea adevărată este acțiunea sensibilă a Sf. Duh, iar calea frumuseții spirituale este dobândirea Sfântului Duh, scopul vieții creștine, după cum spune Sf. Serafim și crede orice acest ortodox“ (Cerule și Pământul). Coloanele pe cari se sprijinesc și din cari se inspiră asceții, sunt sfinții, sunt exemplele rare de genii religioase, cari ajung la ceea ce Sf. Grigorie Taumaturgul numea „om după natură, Dumnezeu după har.“ Viețile Sfinților sunt lecturi folositoare și plăcute. Aduc în lumea faustică de azi, duhul valorilor etice.

În cronică de azi, voiesc să schițez o hagiografie apărută pe la sfârșitul anului trecut: „Viața și minunile Sfântului Ioan cel Nou dela Suceava“ de Ion Constantinescu.

Despre Sf. Ioan cel Nou găsim studii științifice (mai ales în legătură cu sfințele sale moaște) în scrierile p. prof. univ. Simion Reli. Cartea de care ne ocupăm nu e scrisă cu aparat critic-bibliografic, nu face caz de erudiție istorico-teologică, nu face știință. E scrisă pentru sufletele cre-

dincioase, e scrisă cu suflet spre a se adresa altor suflete pioase. În tonul povestirilor, în limbă „veche și înțeleaptă“ arată cum a trăit și ce a făcut Sf. Ioan cel Nou.

Fiu de negustor din Trapezunt, simte de mic vocația religioasă. Copil încă, îi reușește să convertească la creștinism un persan. Flăcău, cunoaște un francez. Vine cu acesta la Cetatea-Albă. Îndură nenumărate suferințe, e urgisit și condamnat la închisoare de Turcii, cari stăpânesc acel ținut. În mod paradoxal — spune Berdiaef — suferința e urmarea păcatului strămoșesc, dar e și măsură a desăvârșirii. Suferința dă omenirii sfinți și martiri, eroi și mucenici. În suferință trăiesc marii deschizători de drumuri, marii binefăcători ai omenirii, colonadele progresului uman. În suferință se întărește și mai mult în viața duhovnicească Sf. Ioan cel Nou, marele sfânt al Țării Moldovei.

Moaștele Sf. Ioan cel Nou, păstrate cu sfințenie la Suceava, sunt făcătoare de minuni, săvârșesc nenumărate vindecări miraculoase. Pe vremea lui Sobieschi, moaștele sunt furate și duse spre Polonia.

„Pe drum către Țara Leșească o furtună începu să bănuie. Ajunși în mijlocul codrilor, un trăsnet doborî pe necredincioșii tâlhari, cari fură prefăcuți în scrum. Apoi furtuna trecu...”

Ostașii văzând întâmplarea miraculoasă „fură cuprinși de sminteală.“ Căpetenia lor aleargă la Mitropolit să i povestească cele auzite. Sfințele moaște sunt readuse la locul lor sfânt „În acea vreme multe rugăciuni se făcură spre mărirea Domnului Nostru Iisus Hristos mulțămindu-i că ne-a învrednicit cu așa dar neprețuit.“

Iosif E. Naghiu.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 6465—1938.

Comunicat.

Aducem la cunoștința preoțimei noastre următoarea circulară a Ministerului Educației Naționale Nr. 154489 din a. c. spre știri și conformare:

„Toate ordinele sau recomandările date în trecut pe cale de circulară, către autoritățile școlare din întreaga țară, în legătură cu *Liga anti-revizionistă română* și cu acțiunea ei propagandistică, se anulează.

Ținând seama că organele legal constituite ale Statului au căderea să se ocupe de toate problemele naționale și având în vedere că unele Asociațiuni particulare create cu acelaș scop, au tendința să se transforme în instituții menite a satisface ambiții personale sau a servi ca instrumente politice, autoritățile școlare nu vor mai da concursul lor unor asemenea inițiative sau acțiuni particulare.“

Cluj, la 15 Septembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 6431—1938.

Comunicat.

În legătură cu comunicatele noastre anterioare în cauza ligei „Temperanța“ aducem la cunoștința preoților noștri că preoții sunt membrii de drept în comitetele județene și

filialele comunale ale Ligii, iar I. P. S. Patriarhul este președintele ei de onoare. Invităm deci pe preoții noștri să se intereseze de această ligă, să activeze și să facă propagandă pentru revista „Temperanța“ în popor, al cărei abonament este numai 40 Lei anual. Statutele și îndrumările se pot primi direct dela Centrala ligei în București III, Calea Griviței 64-65.

Cluj, la 13 Septembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Nr. 6445—1938.

Comunicat.

În tipografia Centralei Cooperativelor a apărut cartea „Liturgier“ de V. Ciureanu-Bodești, care cuprinde toate cântările liturgiei după melodiile de muzică orientală, scrise cu note pe psaltihie. Prețul 200 Lei. Cei ce cunosc psaltihia o pot comanda direct dela Institutul Național al Cooperăției în Iași, Strada Mărzescu Nr. 20.

Cluj, la 17 Septembrie 1938.

Consiliul eparhial.

Ofic. parohial ort. rom. Alba-Iulia III, Partoș.

Nr. 86—1938.

(42) 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea postului de cântăreț în parohia *Alba-Iulia III, Partoș*, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Sesiunea cantorală de 8 jug., arător și fânaț situată în hotarul comunei Daia-română.
2. Onorariile stolare îndatinate în localitate.

Candidații își vor înainta cererea însoțită de diploma Școlii de cântăreți, oficiului nostru parohial, în termenul fixat, prezentându-se în parohie pentru a cânta Dumineca în strană.

În candidare vor fi luați numai absolvenții unei Școlii de cântăreți și vor fi preferați aceia cari au priceperea de a forma coruri bisericești.

Alba-Iulia, la 1 Septembrie 1938.

Preot Nicolae Puia, paroh.

Protopopiatul ort. rom. Lupșa

Nr. 694—1938.

(41) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea parohiei *Lupșa*, din protopopiatul Lupșa, se publică prin această concurs, cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Preotul care va fi numit se va bucura de următoarele beneficii:

1. Salar dela stat, conform calificăției.
2. Case parohiale noi, deplin corespunzătoare.
3. Bucate: grâu și porumb, câte 1/2 ferdelă de familie, după starea materială a fiecăreia.
4. 8 m. ster lemne de foc aduse la locuință.
5. Folosința fânului din cimitir.
6. Stolele îndatinate.

Concurenții își vor înainta cererea și documentele de lipsă, în termenul fixat, Consiliului eparhial.

Baia-de-Arieș, la 31 Aug. 1938.

În înțelegere cu consiliul parohial din Lupșa

Vasile Șpan, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.